

Wehrgu uftiziba un atreebschanahs.

(States Nr. 43.)

Kad winsch gribeja mahja ee-eet, tad wif wehrgi, kas bija mahja, klupa winam preti.

Jins israhwa pistoli un brehja: „Kursch mani aiskahrs, to es noschausehu!“

„Kaunates, Jima kungs,“ Sidrabina kundse fajija; „jubs eelauschatees ka laupitajs meeriga mahja.“

Nupjais tehwinisch rabdija winai pistoli, bet taja azu-mirkli Sams fagrahba winu pee plezeem un israhwa tam pistoli is rokas.

„Tagad es waretu tewi noschaut,“ winsch fajija, „bet es tauwu nekreetna zilweka asinis.“ To fajijis winsch isschahwa pistoli gaisa. Tad Jims iswilla dunzi, kuru winsch arweenu pee fewis nefaja, bet ari tas tapa winam atnemtis. Jims buhtu labi darijis, kad winsch buhtu tagad aishgahjis, bet wina dusmas bija nepahrpehjamahs. Piestus pee mutes likdams winsch eeswelpahs.

Wifis un Baags, kuri aif wahreem bija asins-funus atkal kehdes eeslehguschis, nekpehja tos wairs fatureht. Tee atrahwahs un eestrehja pagalmā. Schaks Dahwis redseja, ka weens no teem strehja sobus fraudsinadams us maso Rosu, kura us kahda benka stahweja. Ahtri winsch israhwa Samam Jima dunzi is rokas un stahjabs Rosai preekscha.

Jims rabdija ar rolu us meitenu un fajija: „Sidrabina kundse, kad jubsu wehrgi mani aiskahrs, tad mani funi jubsu leliti saplohs. Tadeht gahdajcet, ka es waru ne-aiskahrts jubsu mahju pahrmekleht.“

Wehrgi bija funu deht jo wairaf awskaituschees, un pirms Jims bija beidhs runabt, winsch tika no defmit rotahm us reis fagrahbtis.

„Saplofat leliti, pi, pi!“ winsch usfauza funeem, no dusmahm pahremtis. Schaks Dahwis bija paredsejis, ka ta notiks un sawus fwahrkus ap rolu aptinis. Taja azu-mirkli, kad Jims funus pamudinaja, winsch tureja dunzi rola un gaidija us to. Suns klupa, ka brees-migs swehrs ar atwehretu muti tam wirsa, bet winsch netila lihds benkam, us kura Rosa debe-dama stahweja, jo Schaks grubda tam dunzi riblle, tas pehz ihfas lauschanas bija pagalam. Pa tam otris bija otram Moram usflupis, bet ari tas tapa nodurts, pirms tas wareja wehrgu dauds eewainot. Bet nu Jima stunda ari bija klabt. Wif peestrehja tam klabt, norahwa gar semi un dausia winu wareni ar dubrehm un Schaks Dahwis fajija: „Wina dshwiba naw neweena dolarg wehrts, sitat winu nos!“

Tad Rosa nolehja no benka, peestrehja pee fashutuscheem Moreem un luhdsa tos, lai ne-nositot launo wihru. Ari Sidrabina kundse pawehleja wineem meeru mest. Wini nedarija to labprahl, bet wineem wajadseja pallausiht. Kamehr winsch uszeshlaks un Mori ar dusmigahm azim winu usflattija, Sams fajija: „Ne-ceedro-schinajees wairs Elijas muischā eelaustees, jo otru reis mehs neklausim wairs neweenam, bet pahrscheksim tanu galwas-kausu, ko tu jaw schodeen esi pelmijis.“

Winsch kahpa sragam mugura un aishahja lahdedams projam. Bet Sidrabina kundse fawehbra Schaka Dahwa rolu un fajija: „Tu esi schodeen til dauds man par labu darijis, ka es to nelad ne-aismirischu. Ja tew ir kahda wehleschanahs, tad issaki to, ta taps peepildita.“

„Man naw nekahdas wehleschanahs, laba kundse,“ winsch atbildeja, „kad es tilai drihstu

arweenu Elijas muischā palikt, tad es esmu ar meeru.“

„Bet kad mehs kitiju pirktu?“

Winsch nokabra skumigs galwu un atbildeja: „Ta buhtu mana leelaka un weeniga wehleschanahs, bet tas newarehs nekad notikt, jo Gibsons manu mahju nepahrdos, kad winsch to atradihs.“

Jims jahja teescham pee sawa kunga un istahstija tam, ko winsch bija preekschwojis, zeredams, ka wina kungs to aishahwehs. Bet Gibsons atbildeja: „Jm, tu esi wehl arweenu dumjsh ka ehshis, kaut gan trihsdesmit gadi tewi aif muguras. Kursch nu aismaksh manus abus asins-funus, turi man latris diwifints dolarus makshaja? To pehreenu, ko tu dabuji, tu esi nopelnijis, jo tas ir pret mufu semes likumeem, ar waru zita mahja eelaustees. Scheshfidigam Sidrabinam es wehlos pateesi atreebtees, bet tam wajaga slepeni notikt, lai teefas newaretu mums usbrukt. Saki jel man, ko tu ar sawu ne-apdomigu darbu esi panahjis? Neko wairaf, ka kreetu pehreenu un diwus dahrgus funus paspehlejis. Kad isbehgufe wehrdsene pateesi Elijas muischā bija, tad wina tagad tur wairs nebuhs, jo wini behdsinahs to tablak. Bar maneem funeem tew buhs man ja-aismaksha.“

Ar lepru rokas pazeshcham winsch atklaida wehrgu usraugu un fauza tam wehl reis pakal:

„Ne-aismiristi, ka tu esi ehshis!“

„Es to peemineschu,“ Jims nurdeja pee fewis.

„Es grihu atreebtees, kaut ari mehnesis seme nokristu, bet tu leprais tehwinisch man ari ne-ibehaji! Teescham is neubst par welfi mani apsmehjis un issunijis!“

Aistahim winu wina atreebschanahs domas un greefimees us Elijas muischu atpakal.

Kad Sidrabinsch bija sawus lautus apjahjis un schur un tur pawehles idalijis, tad winsch greefahs us mahju, nedomadams, kas tikmehr wina pagalmā bija notizis, kamehr winsch bija isjahjis. Rosa redseja zaur logu winu jahjot. Wina strehja tam preti un fauza: „Deht, tew wajaga Schakam ko labu dahwinabt, jo winsch ir mani no nahwes isglabbis!“

„No nahwes isglabbis?“ winsch prasija, „ka tad tas ir saprotams?“ Tagad winsch eeraudsi abus funus, kuri bija tishcham lihds wina pahrnahscham us pagalma atstahiti.

„Tee ir Gibsona funi!“ winsch fajija.

„Ka tee te nahluschu?“

Wina feewa isnahja tagad un istahstija winam wifu, kas bija notizis. Tad winsch apflaitahs loti, bet wina feewa fawehbra to mihligi pee rokas un luhdsa, lai nelaujabs no ahtridibas fahstitees. Kas winam jadarot, to lai pahrdomajot rihta meeriga prahta.

Winsch speeda winas rolu un prasija pehz uftiziga wehrga. Rosa aishstrehja projam un atnahja drihs ar Schaku atpakal.

„Schak Dahwi,“ winsch fajija, „tu ne-esi wehl nezil ilgi manā mahja un esi preeksch manis tahdu leelu darbu isdarijis. Bes tewim schee swehri buhtu manu behrnu faploshuschu.“

„Es to netizu wis, maha,“ Schaks Dahwis atbildeja. „Tad Deews buhtu labo Rosu zitadi isglabbis.“

„War buht,“ Sidrabinsch fajija, „bet par to es esmu tew dauds pateizibas parahda, un to raudsichu pa datai tew tublin atlihdsinabt, zaur to, ka es tewi schaja azumirkli brihwu palaischu. Ja tu grihi pee manis par fulaini palikt, tad

tu dabuji labu algu, bet ja tu grihi aiseet, tad tas ari netop aiflegts.“ Schaks Dahwis skuhstija ar asarahn sawa kunga rokas un runaja tad skumigi: „Maha, mihlais maha, kad es biju Gibsona wehrgs, tad es esmu tuhstiosch reises to laimi pahrdomajis, kas tad man buhtu, kad es kaptu-brihwes, bet tagad, kad jubs man to peefolat, man isleekahs, ir ka jubs mani atstuntu.“

„Ne, ne, Schak!“ Sidrabinsch atbildeja juhsmigi, „ta naw astunischana; es dedu tew to augtako dahwanu — brihwibu. Peenem to, Schak, jo ta ir ne-aismakshajams dahrgums.“

„Es to peenemu,“ Schaks Dahwis fajija ar aishgahbtu sirbi, „bet es ne-aifeschu no jums, es kalposchu jums, kamehr es speeschu rokas un kahjas kustinabt.“

„Tas ir pareisi, Schak. Warbuh, ka es warefchu wehl zitadi preeksch tewis ko daribt, bet es negribu to runabt, kamehr nesinu, waj tas buhs man eespehjam.“

Schaks Dahwis atwadijahs, jo winsch gribeja sawu brihwibu isleekabt un ar kitiju labu brihdi kopā buht. Preeksch kunga atnahschanas winsch bija kahdu darbu eesahjis, to winsch gribeja pabeigt, lai par winu newaretu fajibt, ka winsch zaur brihwibu flinks tapis.

Kad wakars peenahja un tumshs metahs, tad winsch eelika baribas krahjumu, kuru winsch bija no sawas datas atlijinajis, bleka kassite, kahra to kalla un aishahja. Kad winsch bija lihds mescham aishgahjis, tad winsch palika domigs stahwot. „Ne, ne!“ winsch runaja pee fewis, „Jims ir zaur schibs deenas atgadijumu loti sakaitinats, un winch eewehros katru nomihditu sahlin un kareu pehu.“

Winsch greefahs fahnus un gahja us futukigu ostu. Us kureeni tu eesi, Schak Dahwi?“ kahds wihrs winu usrunaja, kursch us tilta stahweja.

„Es mehginaschu, waj es protu peldeht,“ winsch atbildeja un schja no tilta Sabines upe. Winsch bija nodomajis pa uhdens-zetu pee sawas mahsas aiseet, lai nekahdas pehdas ne-atstahtu. Schis zeshch bija pawidam garsch, bet winsch bija kreetnis peldehtajs, un to winsch darija preeksch sawas mahsas, kuru winsch ka sawu dwehsheli mihleja. Pehdigi winsch bija us to weetu aispeldejis, tur kalna-upite schnahldama Sabine eegahjabs. Tas grubtalais zehagabals bija winam wehl preekscha. Brihtinu atpuhtees, winsch fanehmahs un nonahja laimigi us kalnu. Morunata pawehstischana bija puhzes brehzeens, kuru winsch ta mahzeja isfwelpt, ka pats labakais putnu pasinejs buhtu domajis, ka winsch teescham puhzes brehzeenu dsudejis.

Kitija peenahja tublin, kehrahs brablam ap kaku un fajija pallusi: „Tu netizi, zil man ir te garsch laifs.“

„Es to tizu, mihla mahsa,“ winsch atbildeja, „bet tew tomehr japaleek wehl te, jo Jims melle tewi un dara wifu apgabalu nedroschu. Es nesinu nekur tahdu weetu, kura preeksch tawa pawehruma labati deretu, neta schis kalns.“

Winsch istahstija tai, kas Elijas muischā bija notizis, zaur ko wina apnehmahs wehl us kalna palikt. Winsch eedewa tai lihds atnesto baribu un sehдахs winai lihdsas, kamehr wina ehda. „Esi tilai drofcha un meeriga,“ winsch fajija; „mihlais Deews mihlo wijus sawus behrnus, lai tee buhtu balti jeb melni, un winsch war tewi no enaidneeka nageem isglahbt.“

IV.

Zims nemitejabs melleht. Tahs domas, ka Kitija esot Elijas muischâ paslehppta, winsch nebija attahjis, un tadeht winsch eesagahs katru nakti Elijas muischas pagalmâ. Sagfchus winam isdewahs katru istabu neredsets ismelleht, bet Kitija netara atrasta. Kamehr winsch ta spijoneereja, flatifim, kas pa tam Sidrabina familijâ notika.

Dirâ rihtâ pehz tahdas rupjas usbrufschanas Sidrabinsch, wina feewa un masa Rosa fehdeja pee kasejas un Schaks Dahwis, brihwlaistais wehrge, atnesa schokoladi un auglus. Kad winsch bija wisu eenesis un atkal isgahjis, tad Rosa eelahpa tehwan flehpi, glaudija wina bahrsdu un fazija luhgdama: „Teht, waj tu gribi man kahdu patifschanu dariht?“

„Labpraht, behrns.“

„Bet waj ari pateesi un waj wahrdu turesi, teht?“

„Sinams, behrns, sinams.“

„Nu tad es luhdsu, pirz Kitiju; wina mahzihs man rakstih un lasih un spehlesees ar mani.“

„Ah, masa mihlulite, man jaw ir tahs paschas domas; bet diwi schlehrski ir, kas mani pee scha nodoma aiskawehs. Pirmais, Kitija ir aischeguse un neweens nesina, fur wina tagad ir; otris, es schaubos loti par to, waj Gibsons gribehs to meiteni pahrdot.“

„Gan tu, teht, pratisti ta isdariht, jo tu dari arweenu wisu labi. — Tagad es eeschu ar Schaku Dahwi dahrsâ spehletees.“

Ahtri wina aistejeja un winas mudra smeeschana bija tilai zaur walejo logu dsirdama.

Sidrabinsch isteiza tagad feewai, ka winsch esot teescham nodomajis Kitiju pirkt, jo wina bija wisfadi isweiziga un godiga Moreete. Winam patika to par sawu kalponi dabuht un ihpaschi lihdsjeetiga sirds speeda winu us to, jo winsch wareja gan domah, ka nabaga meitene tiks breefmigi wahrsinata, kad to atradihs.

„Es wehlos to labpraht.“ Sidrabina kundse fazija, wina domahm peekrisdama, „bet mehs nesinam, fur Kitija tagad ir.“

„Mehs gan ne.“ Sidrabinsch atbildeja; „bet es domaju, ka Schaks Dahwis to sina.“

„Tad prasi winu.“

„Ne, jo kad mehs sinam, fur wina ir paslehppta, tad mehs esam lihdsuwinigi. Tas naw ari labi, nabaga sehna sirdi zeribas modinaht, kuras warbuht nepeepildisees. Bet es gribu wisu raudsiht, wisu dariht, kas manâ spehja stahw.“

Winsch isgahja ahra, mahja kahdam kalpam ar roku un pawehleja tam sirgu atwest.

Drihs winsch fehdeja fedlos un aischahja. Schoreis winsch nejahja wis us saweem laukeem bet teescham us sawa kaimina Gibsona muischu, kuru winsch atrada ar farauktu gihmi pee rihta punscha fehshot.

Gibsons istruhlahs kaiminu sawa mahja redsot, jo ta bij pirma reisa.

„Pee welna,“ winsch domaja, „Schis schehlsirdigais Moru draugs nahk laikam Zima dumjibas deht no manis atbildi prasih!“ Winsch sawaldijahs un pasneedsa Sidrabinam laipni krehslu un peedahwaja punscha glahsi. Sidrabinsch apsehдахs, bet nepeenehma wina peedahwajumu.“

„Kaimina lungs,“ winsch eesahka, „wakar mana mahja ir no juhsu apaschneeka us to rupjako wihs apsmecta tiluse. Mani kalpi paslubinaja mani, lai par tabdu usbrufschanu juhs apsuhsu, jo til beskauniga goda aiskahschana pelnot strahpi.“

„Un juhs esat apnehmuschees, pehz juhsu kalpu

padoma dariht?“ Gibsons prasija ar gluhnedamahm azim.

„Juhs sinat, ka es esmu meera mihtotajis,“ Sidrabinsch atbildeja; „man patiktu labaki, ka mehs waretu meerigi falihgt un juhs man par padariteem nedarbeem peenahzigi aismalsatu.“

Gibsons elpoja weeglaki; winsch nomanija tuhlin, ka labfirdigam kaiminam nepatika prozese eelaistees. „Sidrabina lungs,“ winsch fazija glaimodama balsi, ko winsch labi prata, „juhs runajat par stahdes atlihdsinaschanu, fur man ir ta leelaka stahde. Mani dahrges suni ir zaur to nogalinati.“

„Juhs to gan lehti sapratiseet, ka maneem laudim bija asins-funeem pretim jaturahs. Kad tas nebuhtu notizis, tad mons behrns un wehl ziti laudis buhtu saplositi tapuschu, un tad teefas bes fuhdseschanas to leetu preekscha nehmuuschas.“

„Bet Sidrabina lungs, ko es waru par to, ka mans kalps juhsu mahja eelauses un to nelaimi padarijis. Kad juhs fuhdsetu, tad winsch taptu pee atbideschanas faukts, bet ne es.“

„Tad juhs, Gibsona lungs, negribat ar meeru falihgt?“

Gibsons kasija brihtian aif ausi un atbildeja tad: „To nu gan es ne-esmu fazijis, bet es wehl nesinu, kas ir juhsu prasijums.“

„Juhs esat godprahtigi, mans kaimina lungs; dodat man Kitiju, tad ta leeta ir beigta.“

„Kitija, Sidrabina lungs? Waj juhs esat to meiteni redsejuschi? Waj juhs ari nesinat, ka tas ir dahrges eksemplaris, kahdu otru newar wairs wisâ apgabalâ atrast. Es domaju, ka wina daritu brihnumu us maneem rihses tihru-meem; bet es ne-esmu to nekad pee lauku darbeem islectajis, tadeht ka winas sinatniba ir simts reises wairaf wehrita.“

„Man ir fazjis tizis, ta juhs istaisot maf ko par winas sinatnibahm un ne-esot ari winas flako stahwu taupijuschu, bet pat ar karstahm dselsehm dedsinajuschu.“

Gibsons raustija plezus un atbildeja: „Ka ar wehrgeem apeetahs, ta ir ihpaschneeka pascha daja. Katris dara, kas un ka tam patihk. Bet ka es waretu Kitiju jums dot? jo wina ir aischeguse un es nesinu, waj es to wehl warefchu atrast.“

„Muhfu falihgums buhtu sinams tad tilai spehka, kad wina taptu atrasta.“ Sidrabinsch fazija.

„Om, hm, kaimina lungs, kas war sinah, waj tas kahdreis notiks. Gaidisim, kameht tas brihdispeenahks.“

Wairaf nebija ar scho lapfu kuhminu schoreis nekas darams, un Sidrabinsch tureja par labako, neko par to schoreis wairs nerunah.

Ari nahlamas deenas winsch ne-apmekleja sawu kaiminu, jo winsch gribeja Gibsonu us tahdahm domahm west, ka winam naw nekahda leela kahroschana, Kitiju par sawu dabuht. Pa tam Schaks Dahwis apmekleja katra nakti sawu mahfu un preezajahs, ka Zima gluhnedamas azis newareja winas patwehsmu atrast. Zims wehl nemitejabs melleht, bet puhlejahs ar jo leelaku usjihibu. Kahda tumfcha nakti winsch peelihdahs pee Schaka Dahwa istabinas loga, jo winsch bija pamanijis, ka tas mehdsâ katra nakti fur ifeet, bet tomehr winam lihds schim nebija isdewees sinah dabuht, us kureeni tas gahja.

Schonakti winsch zereja to nogluhneht. Patlaban winsch gribeja no loga atkal aiseet, kad Schaks Dahwis eenahja istabina un eededsinaja swezi. Zims redseja, ka tam bija bleka kastite plezôs un wina drehbes bija flapjas. Moris uslika kastiti us galdu un runaja pee sewis:

„Nabaga Kitija, tew jaslehpjabs ka saglei un tomehr tew ir tibraka un newainigala sirds!“ Schee maf wahrdi bija preeksch Zima deesgan; tagad winsch sinaja, ka Kitija bija laut fur paslehppta, un nu winsch apnehmahs winas mitkli usmelleht. Schigli winsch aischahja no Elijas muischas, eededsinaja aif wahrteem sawu laterni, jo winsch sinaja jaw eepreekschu, ka uhdens, kas no Schaka Dahwa drehbehm nopilejis, rahdihs winam pehdas, fur tas nahzis.

Un ta ari bija. Us afmineem wahrteem preekscha, fur Schaks bija wahrtns atflehgdamas stahwejis, bija leels flapjums redsams. Laterni semu turedams uhdens pileeni winu isweda us zeta un par to us Sabines upi. Tur bija ari pehdas redsamas un tahs sahles, kas pascha uhdens malâ auga, nomihditas, zaur ko wareja maniht, ka te wairaf reises staigats. Winsch apskatija wisu aplahrtne usmanigi, ka Schaks buhs te upi eelehjis un pahri peldejis.

„Gan es sawu noslehpumu atradischu,“ winsch fazija pee sewis, metahs upi, tureja ar weenu roku laterni augfcha un stuhmahs ar otru us preekschu. Pahr upei pahrpeldejis, winsch pahmekleja ar usmanibu kraftu, bet ne-atrada nekahdas pehdas, laut gan winsch lihds tam kalnam aischahja, us kura Kitija bija paslehpusees.

Kitija fehdeja patlaban sawa fokâ un no-flatijahs us tumfcho aplahrtne. Tad wina eeraudsiija spihdumu un tapa nemeeriga, tadeht ka wina newareja saprast, ko tas naktis-laika apsihme; bet wina apmeerinajahs pehdigi ar tahm domahm, ka tas esot kahds apmaldijees zelineeks, jeb kahds masais eebuhweets, kusch kahdu pasuduschu gowi mellejot. Noguruse wina apgulahs, un pamodahs tilai tad wehl, kad faule bija jaw labi augsti usnahfufe.

Zims nebija sinams neko atradis, bija ar preezigu sirdi pahrgahjis un ar tahm domahm apmeerinajees, ka winsch nahlamâ nakti warefshot noluhreht, us kureeni Schaks Dahwis eet.

Kad nu schorihht atkal Sidrabinsch pee wina kunga atnahja, tad winsch bihjahs, ka wini tagad par Kitiju falihgs un fazija us Wili un Bagu: „Schodeen mehs eesim us Guteshilu kofwilu eepahht. Mehhs paliksim tur pa nakti; tadeht gahdajeet baribu lihds!“

Winsch bija ar sinu nodomajis tahlumâ strahdaht eet, lai Gibsons newaretu winam Kitijas mellefchanu aifleeht, ja tas to kaiminam pahrdotu.

Ahtri wini steidsahs no mahjas projam un bija drihs meshâ pasuduschu.

Sidrabinsch aischahja ar to zeeschu apnefchanos pee sawa kaimina, schodeen Kitiju nopirkt. Wiltigais Gibsons pasina Wina sirdi un lasija wina nodomu wina seja.

„Sweiki, Sidrabina lungs!“ winsch fauja tam preti; „schodeen jums ja-ehd ar mani brokastis, jo es tizu, ka mehs esam Kitijas pehdas atraduschu.“

Sidrabinam tas nepatika labpraht dsirdeht, jo winsch gan nomanija, ka wina kaiminsch prasih tagad par Kitiju augstu zenu.

„Es tizu, ka juhs nebhufsect pret nabagu meitenu par dauds neschehligi,“ Sidrabinsch fazija.

„Bes pahrmahzischanas newar to atstah, jo kad wehrgeus par isbehgchanu nestrahpetu, tad wini aischegtu pehdigi wisi.“

„Tad juhs negribat wairs to pahrdot?“

„Zums par patifschanu tatschu, Sidrabina lungs, bet sinams, man jarauga par to peenahlama zena dabuht.“

(Turpmal wehl.)

No Bihrus libds Alekxanderam.

(No 555ta libds 333fham gabam pr. Kr.)

(Statess Nr. 41.)

Schē karajahs gara bilshu rinda, kuras Ateeneeshu leelus darbus redseja; tē Trojas ispostifhanu, kauschanahs pee Maratonas, kurā Ateeneeshu waroni un dauds ziti bij nomahleti u. t. j. pr. Tur Ateeneeshu jauneklī labprast kawejahs, un wezchwu flaweni darbi tos flubinaja, teem dshitees palak. Ja ar to bija galā, tad zaur teem peezhahrscheem wahrteem, kuras par Propiblejeem dehweja, tai weeta tika, kur flawetais Zihdijasa meistera-darbs Bartenons stahweja. Tas bij tas Ateenes deewetes fshetrlantigais templis no balta marmora. Geshchpuse deewetes flaisa statuwa stahweja, lo Zihdijas no selta un elefanta sobkaula bij taisijis; wifs pehz wisfmalakās skunstes bij strahdats, par peemehru: us winas preefshuramas brunas kauja nosihmeta, kurā wina pascha un Berikla bilbi redseja. Pati deewete pahleeku dahrgās selta-drehbēs bij gehrta, lo tai wareja ir peelikt, ir nonemt, un libds 50,000 dalderu wehrtes bij. Ta wehl gadu simtenus stahwejusi, tomehr galā, kā ari Zihdijasa ziti darbi, nesin, waj zaur Romneeku waj zitas kahdas tautas rupjibu, tikusi posita un laupita, waj ari zaur semes trihzechanu maitata.) — Wehl zita dauds leelaka Ateenes statuwa us ta pascha kalna wisangstakā galā stahweja. Winas garais schkehps, winas kupla kara-zepure un wisi winas lozekti bij til waren leeli, ka to deeweti jaw no peezi juhdsu tabluma pasina, — Ateenam weena sime.

Bet netil Berikles, Zihdijas un tee ziti meisteri ween tahdi skunst-mihletaji un skunst-pratigi bij. Wisi Ateeneeshi libds pee tam peedalijahs, un ar to winu darbus pawezinaja. Kad Zihdijas usnehmahs Ateenes statuwa preefsh Bartenona taisiht, winsch eefahkumā preefsh tam baltu marmoru gribeja leetabt; „jo,“ tā winsch fazija, — tas jums tad til dahrgi nenahs, kā kad seltu un elefantu sobkaulu nemschu.“ — Us weetas wisi brehza: „Nē, nē! Metaupi to wisdahrgako nē!“ — Zitu reisi Berikles Ateeneeshcheem rekhenumu par leelem buhwdarbeem preefshā lila; bet schie kurnedami par to leelu istehreshchanu, spreeda, lai darbu atstahjot. „Nē! — fauga Berikles, — tas newar notikt! Kas eefahkts, tas japabeids; bet ja tas jums par dahrgu ir, tad to ar fawa pascha naudu galā wedischu; tomehr, to jums faku, tad ari pee katra no scheinameem fawu wahrdu lishchu.“ — „Nē, nē!“ — kledsa atkal wifs pulks, — „gan jaw malfasim!“ — Berikles ari eefsh ta fawads rahdahs, ka par fawa laika mahnu-tizibu neta nebehdaja. Kahdu reisi ar kugi pret eenaideekem gribedams braukt, faules aptumfshofhana gabijahs. Ta laudim lilafla sime, un tapehz ari tas stuhmans bij loti fabihjees. Til Berikles pilnā meera palika. Sawu mehteli nehmis, un to kugineklam pahr galwu metis, tam wajaja: „Waj tu tagad lo redsi?“ — „Nē!“ — „Waj tu to par fliktu sismi turi, ka neta neredsi?“ — „Pawisam nē!“ — „Nu tad! — waj ari kahda starpiba ir starp manu mehteli un mehnesi, til ka fchi leelaka ir par winu?“

Schis brihnishkigs wihrs libds 40 gadu Ateenās walbijis nē zaur warmahzibu, bet zaur fawu weiklu runu un taisnibu. Tomehr winsch ne-isehdisa fawu eenaideeku flaudibai un Ateeneeshu nepazeetibai. Winaam labal negahja, neta wifcem Ateenu flaweteem wihreem. Lai winu kaitinatu, tee papreefshu wina draugam Zihdijam uskrita, tam wainu lildami, ka no ta, preefsh Ateenes statuwas dota selta zil nezil fšepeni efot paturejis. Bet kad Berikles flaidri parahdija, ka tas tā nebij, tad tee winam to par gruhstu noseegumu lila, ka tas fawa pascha un Berikla bilbi us tahs deewetes Ateenes preefshurama efot lizis. Lai tas nu gan tihri bija par apfmecklu, winu tadeht preefsh teefas west, tomehr ari pat Berikles to ar fawu weiklu runu newareja glahbt. Tas leelais skunstneeks, kas Ateenas til glihti bij isrotajis, zeetumā tika mestis, un laukā wairs naw tizis!“

Berikles wehl peedsihwoja to 27 g. ejofshu asinaino karu, kurā gandrihs wifas Greeku walstis, bet wiswairak Sparta pret Ateenam kahwahs. To par Peleponesus karu fauz. Kad tai paschā Ateeneeshcheem pa prahtam ne-isdewahs, tad Beriklam wainu lildami, to no kara-wadona amata atzehla, un tam naudas-strahpi uslika. Bij, it ka wifa nelaimereisi winam buhtu usflupuši, lai mehginatu, waj wina stipru wihra dweshfeli newaretu nospeest; jo tai paschā laika Ateenās breefsmigs mehriš iszehlahs. Preefsh wina azim nomira wina tuwakee radi un mihlakee un ustizigakee draugi. Jaw winsch gandrihs wifus fawus behrnus bij aprajis, ka fehriga ari wina weenigo un pehdigo dehlu fagrahba. Nelaimigais tehws ari scho redseja isnesam. Wifu nelaimi winsch bija pa-

zeetis, bet fchi winu nospeeda. Welte winsch zihnijahs fawas sirds-fahpes un asaras fawaldiht. Ateeneeshi, noscheshlodami, lo nupat bij darijnschi, winu fchai laika atkal par kara-wadonu zehla; bet fahpes wina sirdi jaw bij fatreekschas. Ta fehriga ari winu fagrahba, un wina nemeera pilnam mihsham galu peeweda, 429 pr. Kr.

No Berikla schkirdamees mums wina feewa, Aspasiija, wehl ja-peemin, no kuras Ateeneetahm dauds kaunuma nahjis. Schahs libds tam bij augufshas kā sahle meshmalā. Neweenam prahtā nenahja, meiteefshus smalki audsinah; ja tahs til prata raibumus schuht, wehrpt un aust, tad peetika. Tahdas pawisam ne-attihstitas winu wezaki wihram isdewa, ar kuru tahs pawisam wehl nebij eepasinufshahs. Ateeneets no fawas feewas zitu neta nepagehreja, neta fchi winam ustizigi kalpoja un un mahjas buhshchanu usluhfoja. Ar fawu feewu dauds lo farunatees, mahzits wihrs newareja; tapehz winsch ari par fawu feewu neta nebehdadams, fawus darbus mahjās nestrahdaja. Draudsene un padomadeweja Ateeneete fawam wihram newareja buht; jo fchi winam neweenā leeta libdā nebij. Ta tad Ateeneeshi to mihligu fadsihwi mahjās nepasina, kahdu pee mums atrod tahdu laulatu draugu starpā, kur wihrs un feewa, weenlibdigi attihstiti, weens otu war zeenih. Kamehr wihreem til wihru beedribā patikahs buht, tamehr feewas mahjās palika pee behrneem un wehrdsenehm, waigus ar farkanahm un baltahm salwehm swaididamas. Re-cerasta leeta bij, ka feewas pa lauku staigaja; feewu us eelas reti redseja, un ja tas kahdu reisi gabijahs, tad wisi us to smalki skatijahs un il katra neeku tai us kaunu greesa. Ta bij ar prezetahm, kā ar neprezetahm, un sinams tad, kad tahs til maj zeenija, ka winas nelahdā wihse ne-attihstijahs.

Tas nu gan labi nebij; bet wehl fliktaki palika. Berikla laika no Milehtas Mas-Ahija weena flaisa un gudra feewa, Aspasiija, Ateenās nahja. Ateeneeshu feewas tai nelahdā wihse libds nebij; fchi bij loti samaniga un gudra, jautra, isweiziga ar ziteem dshwojot, un par tahdahm leetahm, no kuzahm tahs zitas feewas neta nesinaja, pat par walstis darbeem, gudri prasdama runah. Nebij nelahds brihnus, ka fchi teem wisfmalakā mahziteem Greekeem, teem pirmem waldbas amata-wihreem un filosofeem (ari Sokratam) labi patika, lamehr teem pee fawahm feewahm mahjās garfsh laiks til bijis. Ar Aspasiju fatikuschees, ziti tehwi un wihrineeki wehlejahs, lai ari winu meitas un feewas tahdas mihligas un patihkamas paliktu. Tapehz tee Aspasiju luhdā, tahs mahziht, un tad nezil ilgi nebij, ka ap to flaisa feewu leels jaunu feewu un meitu pulks pulzejahs, kuzahm Aspasiija mahzija laudim patikt. Schahs usmanigi us winas mahzibahm klausidamees to peenehma. Aspasiija tahm mahzija, kā fawas drehbēs glihti krolās falikt, kā galwas matns piht, kā wislabaki kahjas jazila, lai wihreem patihkamas paleekot. Bet wai tai feewai, kura zaur tahdahm pawisam ahrihahm leetahm labpatihkama gribahs palikt, un to darot nei fapraschanā nepee-aug, nei ari fawu sirdi nekopj! Us ihfu laiku winai war isdotees, labpatihkama buht; bet ar to wina nelad pastahwigu mihlestibu un zeenishchanu ne-eemantos. Ta nu Aspasiija zaur fawu preefshsismi un mahzibu pahleeku dauds kauna darijusi, un ja ari zitas Greeku feewas zaur gudribu spihdejuschas, tomehr leelakais pulks gresnuma- un patikshanas-kahribai padewahs. Sawu faimneeziba tahm reeba, un kad tahs libds schim to glihti bij kopufshas, tad tahm nu, wihru fa-eeschanās maifidamees, juda ta dahrgaka manta, kas feewai war buht, ta kopschana un labpatikshana pee wifa ta, kas peeder pee schkistās, godigas un pasemigas buhshchanas. Bil weena pati kauna preefshsime jel speh padariht! — Tomehr wisi to mihligo Aspasiju apbrihnoja, un pat Berikles to par zeenigu tureja, winu par feewu nemt. Zaur fawu gudribu fchi wina mihlestibā prata ufturetees, un winsch walstis-leetas nereti winas padomu klausijahs. Tee jo zeenigee un gudree ap winu falasidamees, ar preeku ar to farunajahs. Tomehr wina nebij tahda, kahdai feewai wajaga buht; jo feewai nebuhs eet par fawas faimneezibas un nama kopschanas robeschahm pahr. Tur Deews feewai eerahdijis to darbu, lo lai ta kopj.

XXIV.

Alzibijades. — Sokrates. 420.

Wifus notikumus eefsh teem 27 kara-gadeem schē negribam stahstih, bet til ween to, ka karsch beidsahs Ateeneeshcheem par flahdi, un winu walstis no ta laika wairs ihitēni ne-atspirga. Pa to kara-laiku ihpafchi diwi wihri godā spihdejuschi, proti tee Ateeneeshi Alzibijades un Sokrates, tomehr katrs fawadā wihse.

Alzibijades bija dšimis no augstas zilts, ne til ween ar meefas un gara-dahwanahm bagatigi pufschots, bet ari tā fakot ihstēns laimes-behrens. Lai winsch no faweem wezakeem ari leelu bazatibu bija mantojis, lai bija loti flaisis, weiklis, isnesigs un mihligs; tomehr winsch ari gau- fchi weeglprahstigs, patikshanas- uu islusteshchanahs-kahrigs bij. Mas-

*) Bartenons wehstures widuslaika wehl stahwejis, un par kristigu basniju tizis isleetats. Wenezieschi, Ateenas aplegherejot, to 1637 ispostijufchi. Tagad no ta til maj ween alseel.

**) Scho laiku (un pehnahkamās arisan) wisleelakee skunstneeki bij: Zihdijas; Po- lilets (Geras jeb Sunonas miflu statuwas Regi); Wihrons flawets wara-lalejs (ta wara- gows); Stopas, Prastitees, Lihspuā.

puika buhdams winfch jaw wisadus fchtufus darija, tomehr arween leel-
 firdibu un droschibu rahdidams. Rahdu reisi winfch ar ziteem puikahm
 uf eelas kaulinus meta, ka rati peebrauza. Alzibijades kutscheram uf-
 fauza, lai druflu peeturot, kamehr spehle buhschot beigta. Bet schis
 teefcham ween brauza, un wisi puikas mala behdta. Tit Alzibijades
 ween ne; winfch preefch firgeem semé nometahs, faukdams: „Nu, kutscher,
 brauz ja tew droscha firds!“ — Sinams, ka brauzejs firgus peeturaja, un
 gala ap winu aplahet brauza. — Kad Alzibijades leelaks usauga, ari wisadu
 fchtufu netrukta, un tas winam bij tas leelakais preeks, kad laudis no
 wina dauds runaja. Zdeenas winfch scho un to darija, ko ziteem ne-
 buhtu pahrlaidufchi, bet ko pee wina nepeemelleja, tapehz ka wifceem
 wina pahrgalwiba finama bij. Rahdu reisi pee weena walodas-fkolotaja
 gahjis, tam waizaja: „Waj tew naw kahds Homera djejols?“ un kad
 schis atbildeja, ka ne-efot, tad tam pliki eezirtis aifgabja. — Atkal
 winfch kahdu reisi ar jaunekteem dereja, ka kahdam Alteenas flawenam
 wihram, Hiponikum, uf tirgus platscha wisu laufchu preefcha pliki zir-
 tifchot. Otrá riktá Alzibijades uf tirgus platscha bij, un kad Hiponi-
 kus nahja, winfch tam pretim gahjis, tam gar ausim zirta. Tas wihrs,
 nefinadams, ka tam notika, fatruhzees mahjás aifgabja, un wisi, kas to
 bij redfejufchi, Alzibijadu par blehdi lamaja. Bet schis otu deenu pee
 Hiponikus wina namá gahjis un fawu muguru atklajis, to wihru luhdta,
 lai tas winu par to nedarbu kreeti noperot; winam ta efot bijis jadara,
 ja derejis negribeja kauná palikt. Bezais wihrs pafmehees tam peedewa,
 un winu ta emibleja, ka tam gala fawu meitu par feewu dewa. Bet
 preefch tam schis trafuls nekam nedereja. Winfch par fawu feewu tif
 niqf, behdaja, ka ta, ar winu ilgaki wairs newaradama zeestees, uf tirgu
 gahja, lai teefnescham fchtirfchanas grahmatu eedotu. Pafchá laiká ari
 winas wihrs par tirgu gahja. — „Statees!“ — ta winam kahds fazija,
 — „tur jaw tawa feewa fahw!“ Alzibijades mudigi peetezejis un to
 fagrabhis, winu wifceem klabtejeem fmejet, mahjás aifnesa. — Kahdu
 deenu kahds bagats wihrs winu weefibás luhdta, bet schis tam atteizis,
 pa to laiku ar fawcem draungeem fawás mahjás iflustejahs. Ar reisi
 uflehjis, winfch kahdu nabagu bet godigu wihru atajimajis, ar scho libdi
 ar weenu no fawcem wehrgeem, pee bagata aifgabja. De winfch pafchás
 durwis noftahjees, tam wehrgam pawehleja, pusi no wifceem fudraba un

felta traufceem no galda nemt, un tos nabaga mahjás nest. „Bet ka
 tu winam tahdu watu dod?“ — waizaja weefi tam nama-tehwam. —
 Schis atbildeja: „Kapehz tad ne? Winfch manim jaw wisu waretu no-
 nemt; tapehz meerá efmu, ka man pusi atftahj.“

Winfch reis funi par 900 daldereem nopirka, un kad laudis par
 to jaw deefgan bij runajufchi, tam asti, fcha funa ihstenu glihtumu, no-
 greesa. „Stahde!“ fazija weens no wina draungeem; „wisi no ta runa
 tewi neewadami.“ — „Waj ta?“ atbildeja Alzibijades, „to pat es jaw
 gribeju!“ — Zitu reisi pahf tirgu ejot, winfch leelu laufchu pulku eerau-
 dsija weená weeta fanahlfufchu. „Kas tur?“ prafija winfch. Winam at-
 fazija: bagats wihrs nandu ifdalot. Tuhdat winfch maisu ar nandu
 lika atneft, un to aridsan laudim fahja ifdaliht. Gan war domahf, ka
 par masu brihdi leels pulks ap winu atradahs. To darot, winam pai-
 pala, lo apafsch fwahrkeem tureja, ifspruka un pa gaisu aifftrehja.
 Wisi libdi nu kleeftot un brehzot tam putnam pakaf ftrehja, libdi weens
 fuhrmans to nokehra. Pee tahdeem neekeem Alzibijadam ihpafchi preeks
 bij. Pee dshrehm, iflustefchanahm un laufchanahm winfch arween pirmais
 bij, un ar to bes gala dauds ifteheja. Lai purpurs tai laiká gan til
 dahrgs bij, ka to ar feltu ufwehra un til lehnini ween ar to grefnojahs,
 winfch tomehr purpura-mehteli fawim lizees taifst, ar to pa tirgu l
 pojahs. Wina preefchturamais bij no felta, un pa jubru brauzot winfch
 fawu gultu filfnés lika ufahrt, lai gahrdaká meegá waretu dufcht. Ar
 wahrdu, ne-ifgabja neweena deena, ka no wina nebuhtu laut kas bijis
 jastahfta. Un tomehr wisi Alteenefchi winu mibleja; jo winfch dauds-
 lahrt dahwanas ifdalija, par flaitfahm spehlehm gahdaja, un ar if katu
 mibligi fatikahs. Ko ziteem par launu buhtu nehmfufchi, to, kad winfch
 to darija, mehdsá dehweht par — ne-apedomigas jaunibas darbeem.

Tit weenu pat wihru winfch augfti zeenija un no ta faunejahs.
 Tas bija Sokrates, wihrs, kahdu reti atrod; jo lai tas ari loti nejauks
 ifskatijahs, tomehr schim wihram bij jawadodahs if weenam, kas ar to
 eepafinahs. Winfch fawu garu jaw no jaunahm deenahm bij eeradinajis,
 pateefibu un wisu leelu dabu ifmekleht.

(Eurpmal wehl.)

Grandi un jeedi.

Sawads saglis.

Frantschu teaterds ir fawads joku ifrahditajs
 un wina joki zits nekas naw ka schigla pah-
 gehrifchanahs jeb pahwehrifchanahs zita ifskata:
 winfch ifskatahs ka jaunfungs, te winfch atkal
 azumirkli pahrgchrbees par jaunu mamfeli, te winfch
 ifskatahs ka wezs firmgalwis, te winfch atkal
 azumirkli pahrmainijejs par wezu wezu bahbu
 u. t. pr. Scho pahrmainifchanahs mahfllu ari
 kahds Anglu saglis bija eemahzijejs un ar to
 ifdarijis ilgaku laiku leelakas jahdsibas, ihpafchi
 felta leetas un dimantus nosperdams. Ta par
 veemehru par fmalku lungu ifgchrbees winfch
 ee-eet felta leetu bodé un tur dahrgumus ap-
 flatahs. Zbewiga brihdi, tur bodneeks uf zitu
 pusi pagreefees, winfch pakampj kahdas felta lee-
 tas un pa durwim ahra. Libdi bodneeks pa-
 manahs pa durwim pakaf fktreet un uf eelas
 ifeet, te fmaltais lungs pasudis, til kahda jauna
 feeweete fahw pee bodes leela loga, grefnumus
 apluhkot. Reweenam prahá neshaujahs, pee
 loga fahwofcho feeweeti eevehrot, tilai pehz
 nofudufcha fmalta lunga flatahs un pehz ta
 dfenahs. Zita reifa atkal eenahl saglis, par
 wezu lungu pahrgchrbees, bodé un tur wisadas
 felta leetas un dahrgumus leek rahdiht.

Zbewiga brihdi winfch atkal fagrabhj kah-
 dus dahrgumus un iffchmauz pa durwim ahra.
 Kad bodneeks iffteidsees pakaf, tad winfch
 nekur sagli ne-eerauga, til kahdu wezu fahrumufchu
 feewinu reds pa eelu ejam. Ta saglis labu
 laiku fawu amatu ftrahdaja, libdi beigás tatschu
 manigai polizijai ifbewahs, manigo sagli roká
 dabuht.

Sods uf pehdahm pakaf.

Rujorká, Seemelu Amerikas flawená pils-
 fehta, kahds kaufmanis kahdu ribtu agrafi par
 fawu gaspafchu ufzehlabs un uftaifija kaffju.
 Kad nu ari gaspafcha ufzehlufchs pee kaffjas
 ifnahja, tad winfch ari tai it mibligi eelchja;
 bet pafchu-laik' eenahl kahds weefis bodé. Winfch
 nu tur aifseet, to eenahlfufchu atlaift. Wina pa
 to ftarpu pafmeke fawu kaffju, bet kad to par
 faldu atrod, tad panem fawa wihra kaffjas-tafi
 un noleek fawu tai weeta. Kaufmanis atnahf
 atpakaf, iftufcho fawu kaffjas-tafi uf pahri
 wilzeeneem, eefkatahs dibená un prafa feewai
 drebedams, waj wina ne-efot kaffjas-tafes pah-
 mainijufe. — Wina atteja:

„Ja, ta kaffja maná tafé bija preefch manim
 par faldu.“

„Tad es efmu beigte!“ Iffaugahs kaufmanis,
 un teefcham ari bija tai pafchá ftunda noft; jo
 winfch bija gribejis fawu feewu, ar ko tas
 naida dshwoja, eefsch kaffjas nogifteht, bet nu
 pats bija pagalam.

Schihdu bailes.

Kahds lungs ee-eet kahda schihdu bodé un
 prafa pehz rewolwereem, kas tur wifuwifadi
 bij redfami. Schihds winam faleek leelu pulku
 preefchá, lai melle, kas tam labafi patihf.
 Kuugs gribedams few it labu ifluhtot, fahl ar
 to wifadi mehrkeht un proweht, waj ar teefcham
 wifadi ir laba, bet protams ar nepeelahdetu.
 Ta prowedams winfch no nejaufti pagreefch

ftobra galu uf schihdu, kufsch fawás nahwes
 bailes til fpehj iffaukte „Al tu lope, tu mehrke
 uf dshwe zilwele, waj tu nefine, ka nelaimes
 brihde no pafe apale zirekafte, ware uguné if-
 fprahgte, ne wehl no wefele rewolwere.“ Kuugs
 gahrdi par schihda bailehm iffmehjees, aifgabja
 tufschá projam.

Zuhrneeku Mahrtinfch.

Wisi ifgabjufchi.

„Waj zeenigs lungs ir runajams?“ jautaja
 kahds eenahzis fweefchineeks. „Roscheloju gaufti,
 zeenigs lungs patlaban ifgabja,“ atbildeja fu-
 lainis it weentefigi. „Nu tad weedeet man pee
 zeenigas mahtes!“ „Manim ir schehl, wina ari
 ir ifgabjufe.“ — „Bet zeeniga freilene gan
 buhs mahjás?“ — „Nenemeet par launu, wina
 ari ir ifgabjufe.“ — „Nu tad es to zeenigo
 familiju mahjás gaidifchu, fché pee nguns fildi-
 damees.“ — „Nenemeet par launu, ta ari pat-
 laban ir ifgabjufe.“

Ari darbs.

„Zanzi, fur tu efi?“ fawz if fawa rakftama
 lambara tehws pehz fawa dehleua.

„Otrá iftabá,“ Zanzis atbild.

„Ko tu tur dari?“

„Es palihdsu Anfim.“

„Ko Anfis dara?“ tehws atkal prafa.

„Neka! winfch atfehdees un atpuhfchahs.“

Atbildofchais redaktors Ernst Platez.